

Diplomová práce: Morálka a právo

Autorka : Anna Wagnerová

Vedoucí práce : doc. PhDr. Ivan Mucha, CSc.

Oponent : JUDr. Jan Kosek, Ph.D.

Vyjádření oponenta

Předkládaná diplomová práce je pokusem prozkoumat vztah práva a morálky. Členěna je na úvod, čtyři kapitoly a závěr. V úvodu předestírá autorka svůj záměr a upozorňuje na to, že problematiku práva a morálky nelze uchopit komplexně, neboť je příliš obsáhlá. Diplomantka dodává, že se ve svém textu tudíž zaměří pouze na některé aspekty zmíněného vztahu, čímž se pokouší vysvětlit rozvržení práce. První kapitola se zabývá sociologií, druhá morálkou a etikou a třetí se zaměřuje na problematiku norem.

V první kapitole se diplomantka ze široka rozepisuje o společnosti, o vědě zvané sociologie, o sociologii práva, o vztahu posledních zmíněných oborů a právní vědy, na přetřes přijdou také sociální skupiny atd. Celá kapitola je psána velmi „učebnicově“, obsahuje příliš mnoho citací, problematická je čeština, která se vyznačuje nemalou „kostrbatostí“, jež na některých místech vede k obtížné srozumitelnosti. Autorka nicméně dochází k závěru, že současná pluralitní společnost zpochybňuje závaznost normativních systémů.

Následující kapitola, jejímž tématem je morálka, je přehlednější, i když i zde některé formulace nejsou nejspřávnější. Letem světem jsou citováni někteří myslitelé (Durkheim, Holbach, Weinberger), zajímavé jsou etymologické pasáže i pohled do dějin, jimiž autorka poukazuje na to, jak obtížné je morálku definovat. Práce postupně vybředá z jisté strnulosti, příznačné pro první kapitolu; jakmile se autorka některé dílčí otázce nebo autorovi věnuje důkladněji, text nabývá na kvalitě. Kapitola končí vymezením etiky, převzatým z Anzenbachera.

Třetí kapitola nazvaná „Normativní řád a morální norma“ vychází z pojednání o normách, zmíněno je tzv. zlaté pravidlo a Kantův kategorický imperativ. Normy sociální přitom nelze ztotožňovat s normami mravními ani právními, souvislost mezi nimi je však zřejmá. Toto zjištění přivádí text do čtvrté kapitoly, zaměřené na právo. Autorka se opět pouští do hledání definice a opět dospívá k přesvědčení o obtížnosti jednoznačného vymezení práva. Následují zmínky o přirozeném a pozitivním právu a opět historický exkurs, tentokrát do antického Říma, ke Grotiovi, Savignymu atd. Kapitola vrcholí podkapitolou o „vazbě“ mezi morálkou a právem, opírající se zejména o teorie Hartovy a Fullerovy, resp. o knihu Jiřího Přibáně (a Pavla Holländera) „Právo a dobro v ústavní demokracii“. V závěru práce se diplomantka staví za názor, který považuje vynucování morálky veřejnou mocí za velmi sporné. „Právní moralismus“ jistě lze kritizovat, otázka je však pojednána velmi zkratkovitě.

Z formálního hlediska text odpovídá požadavkům kladeným na diplomové práce. Problematický je sloh, místo vlastního zamyšlení volí autorka příliš často dlouhé citáty (Sobek ad.). Přes uvedené výhrady však doporučuji práci k ústní obhajobě; autorka se ve zvolené problematice orientuje, práce obsahuje také podnětné pasáže a po přečtení celého textu je jasnější i její celková koncepce.

V Praze dne 6. 9. 2014

JUDr. Jan Kosek, Ph.D.

- oponent -

